

Mozgové príhody? Rozhodujúci je čas

Cievna mozgová príhoda postihne ročne na Slovensku až 17-tisíc ľudí. Napriek dostupnej liečbe je v akútnom štádiu zachytených len 11% z nich. Slováci totiž nepoznajú príznaky mozgovej mŕtvice a lekársku pomoc vyhľadajú neskoro. Pri cievnej mozgovej príhode pritom rozhoduje čas.

Dorota Hudecová ◊

Limit pre podanie akútnej liečby je 4 a pol hodiny a mechanické odstránenie krvnej zrazeniny je možné do 8 hodín od prvých príznakov. Čím skôr pacient zavolá pomoc, tým má lepšie šance na plnohodnotný život. S cieľom zvýšiť povedomie verejnosti o cievnych mozgových príhodách sa začína na Slovensku kampaň Čas je mozog. „My pacienti si uvedomujeme, že aj v našom prípade rozhodovali sekundy či minúty. Mali sme šťastie a pomoc prišla v pravý čas. Uvedomujeme si, že mnohí takého šťastie nemali.

Na Slovensku je totiž rozhodujúci faktor, kedy a kde vás cievna príhoda zastihne. Chceme, aby všetci pacienti mali rovnaké šance. Na to je nevyhnutné poznať príznaky ochorenia, volať prvú pomoc okamžite a optimalizovať manažment pacienta, o čo sa snaží naša patientska organizácia v spolupráci s lekármi a rezortom zdravotníctva,“ hovorí Richard Fides z patientskej organizácie Sekunda pre život.

Cievna mozgová príhoda je závažné ochorenie, pri ktorom dochádza k poškodeniu mozgového tkaniva nedokrvnením alebo krvácaním do mozgu. Žiaľ, aj na Slovensku postihuje ľudí

vo veku od 20 do 44 rokov. Na toto ochorenie zomiera dvakrát viac ľudí ako na infarkt. Každá dvanásť žena a každý jedenásť muž tomuto ochoreniu podľahnú. V prepočte teda každý desiaty Slovák zomrie na cievnu mozgovú príhodu. Zároveň je

Zdravie

to najviac invalidizujúce ochorenie, ktoré pripúta na lôžko až tretinu pacientov, ktorí potrebujú po zvyšok života opatrovateľskú starostlivosť.

„Slováci nepoznajú prejavy cievnej príhody a pomoc si volajú neskoro. Pritom čas je v tomto prípade rozhodujúca veličina. Čím skôr sa obnoví prítok krvi v postihnutej cieve, tým väčšia je šanca, že

dôjde u pacienta k obnove postihnutej funkcie mozgu. Od času závisí, aké vyhliadky na život bude mať po cievnej príhode,“ konštatovala profesorka Zuzana Gdovinová, prednostka Neurologickej kliniky UPJŠ a UN L. Pasteura v Košiciach, predsedníčka cerebrovaskulárnej sekcie Slovenskej neurologickej spoločnosti. Prejavy mozgovej mŕtvice sú pritom veľmi zreteľné. Slabosť a trpnutie končatín na jednej strane tela, ochrnutie končatín, poklesnutie ústneho kútika a porucha reči.

„Ak chceme zlepšiť vyhliadky pacienta s cievnuou príhodou, musíme sa zamerať aj na jeho manažment. Od rýchlej zdravotnej pomoci, ktorá musí konať urgentne, až po jeho zdravotnú starostlivosť na urgentnom príjme, CT či magnetickej rezonancii, jednotke in-

tenzívnej starostlivosti, až po špecializované pracoviská intervenčnej rádiológie. Systém musíme nastaviť tak, aby bol jednotný pre všetky pracoviská na Slovensku. Aby mal pacient rovnaké šance a nebol závislý od toho, kedy a kde ho zastihne mŕtvica,“ hovorí doktor Vlastimil Serdahely, primár neurologického oddelenia NsP v Skalici.

V súčasnosti sú dve možnosti liečby, ktorá spočíva buď v rozpustení krvnej zrazeniny preparátom, ktorý sa podáva vnútrožilovo, alebo v mechanickom odstránení trombu. „V oboch prípadoch hrá dôležitú úlohu čas. Od času závisí, nakoľko bude liečba úspešná,“ hovorí doktor Ivan Vulev, primár oddelenia diagnostickej a intervenčnej rádiológie NÚSCH v Bratislave.

VE. © AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

ILUSTRÁCIE FOTO: SHUTTERSTOCK